

Sekce právní

Č. j.: 28476/19/7700-10123-711442

Všem finančním úřadům, vč. Specializovaného finančního úřadu
Odvolacímu finančnímu ředitelství

Metodický pokyn k problematice přezkumného řízení podle § 121 a násl. daňového řádu za probíhajícího soudního přezkumu rozhodnutí

Tento metodický pokyn upravuje nařízení přezkoumání rozhodnutí dle § 121 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), v průběhu soudního přezkumu přezkoumávaného rozhodnutí.

I. Metodické řešení

Probíhající soudní řízení správní obecně nebrání nařízení, ani provedení přezkoumání napadeného rozhodnutí dle § 121 až 123 daňového řádu, a to jak v průběhu řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, tak v průběhu řízení o kasační stížnosti.

Možnost samostatného uspokojení navrhovatele přezkoumáním rozhodnutí podle § 124 daňového řádu tím není dotčena, a pokud je na konkrétní situaci toto ustanovení aplikovatelné, má jeho užití s ohledem na zásady hospodárnosti a procesní ekonomie aplikační přednost.

O nařízení přezkoumání rozhodnutí, stejně jako o vydání rozhodnutí v přezkumném řízení informuje správce daně, který rozhodl v posledním stupni, příslušný správní soud.

II. Odůvodnění

Ustanovení § 124 bylo do daňového řádu vloženo v návaznosti na § 62 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘS“), s tím, že jde o speciální typ přezkumného řízení (mimo jiné není při jeho realizaci nařizován přezkum), které vede v rámci zrychlení přímo správce daně, který rozhodnutí vydal, a reaguje tak na žalobu ve správním soudnictví v případě, kdy uzná žalobní důvody do takové míry, že jim vyhoví změnou či zrušením svého předchozího rozhodnutí.

Speciální typ přezkumného řízení směřující k uspokojení navrhovatele podle § 124 daňového řádu a přezkumné řízení obecné ve smyslu § 121 až 123 daňového řádu jsou však dva různé procesy při správě daní, které mají odlišnou podstatu (někdy ovšem může být procesem dle § 124 odst. 1 daňového řádu zkonsumován i důvod, pro který by došlo k zahájení přezkumného řízení i bez podání správní žaloby). Daňový řád, ani SŘS ve svém § 62 nevylučují nařízení či provedení přezkumného řízení dle § 121 až 123 daňového řádu v průběhu soudního přezkumu přezkoumávaného rozhodnutí¹. Daňový řád v § 121 odst. 2 vylučuje pouze nařízení přezkoumání rozhodnutí v rozsahu, ve kterém bylo rozhodnutí vydané při správě daní přezkoumáno ve správním soudnictví.

¹ Např. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2018, č. j. 11 Af 18/2017 – 41 (připojeno v příloze).

Pokud je v průběhu soudního přezkumu rozhodnutí podán podnět k nařízení přezkoumání tohoto rozhodnutí, příslušný správce daně se musí podnětem zabývat².

Jestliže po předběžném posouzení věci dospěje příslušný správce daně k závěru, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právním předpisem, kdy správce daně, který ve věci rozhodl v posledním stupni, ve svém stanovisku neshledal důvody k aplikaci § 124 daňového řádu, nařídí přezkoumání rozhodnutí podle § 121 daňového řádu. Pokud je v konkrétní situaci na místě aplikovat § 124 daňového řádu, je nadřízený správce daně oprávněn podnět k nařízení přezkoumání rozhodnutí podle § 121 daňového řádu neakceptovat a „vrátit“ věc s odůvodněním k postupu dle § 124 daňového řádu. To však jen za předpokladu, že podnět byl dán správcem daně, který může v daném případě navrhovatele postupem podle § 124 daňového řádu reálně uspokojit³.

Dalším procesním důvodem pro připuštění přezkumného řízení dle § 121 daňového řádu v průběhu soudního přezkumu je i fakt, že navrhovatel může svoji žalobu, o níž nebylo rozhodnuto, vzít zpět, což by vedlo ke zbytečnému oddalování odstranění nezákonnosti napadeného rozhodnutí prostřednictvím nařízení jeho přezkoumání.

V případě, kdy je podána žaloba ve správním soudnictví, je třeba o postupu správce daně informovat správní soud i v případech, kdy bude přezkum napadeného rozhodnutí nařízen dle § 121 daňového řádu. Stále totiž půjde o zásah do rozhodnutí, o kterém bude soud rozhodovat. Obecně je možné doporučit bezodkladné zaslání rozhodnutí o nařízení přezkoumání (a následně i rozhodnutí, kterým je přezkumné řízení ukončeno) v příloze přípisu, kterým bude soudu situace alespoň ve stručnosti vysvětlena. Zaslání rozhodnutí o nařízení přezkoumání lze spojit s návrhem na přerušení soudního řízení správního ve smyslu § 48 odst. 3 písm. a) SŘS.

JUDr. Eva Kostolanská
ředitel sekce

Příloha

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2018, č. j. 11 Af 18/2017 – 41

Na vědomí

Odboru 32 Ministerstva financí

Odboru 39 Ministerstva financí

Generálnímu ředitelství cel

Sekci metodiky a výkonu daní Generálního finančního ředitelství

Sekci informatiky Generálního finančního ředitelství

Odboru daňových informačních systémů Generálního finančního ředitelství

Sekci řízení rizik při správě daní Generálního finančního ředitelství

Odboru právnímu Generálního finančního ředitelství

Odboru vymáhání Generálního finančního ředitelství

Odboru nefiskálních agend Generálního finančního ředitelství

Oddělení právně-analytickému Generálního finančního ředitelství

² Shodně, pokud by podnět byl uplatněn před zahájením soudního přezkumu, tak správce daně daný podnět vyřídí, i kdyby se tak stalo až po zahájení soudního přezkumu.

³ Tedy podnět daňového subjektu takto vyřídít nelze.